

7. Bijlagen

Bijlage 1: Deeldocument Logopedie indicatiestelling Cluster 2

Bijlage 2: Oudervragenlijst

Bijlage 3: Handleiding invoer

Bijlage 4: Codeboek

Bijlage 1: INDICATIESTELLING CLUSTER 2

DEELDOCUMENT LOGOPEDIE

INLEIDING

Het “deeldocument Logopedie” is tot stand gekomen in landelijk overleg van de spraak-, taaldeskundigen van de CvI’s voor cluster 2. Het dient als leidraad voor het handelen van de CvI en van diegenen die de gegevens leveren waarop de spraak-, taaldeskundigen hun oordeel mede baseren. Het stuk maakt deel uit van het nieuwe protocollenboek van Simea; het vervangt eerdere documenten over logopedisch onderzoek bij de indicatiestelling in cluster 2. Het document zal jaarlijks worden bijgesteld.

CLUSTER 2: AUDITIEVE EN COMMUNICATIEVE STOORNISSEN EN BEPERKINGEN

Onderwijs en begeleiding in cluster 2 zijn gericht op leerlingen met gehoorproblemen (doven en slechthorenden), leerlingen met spraak- en/of taalproblemen en leerlingen met een autisme spectrum stoornis, bij wie de beperking primair ligt op het gebied van de communicatieve vaardigheden.

NOODZAKELIJKE LOGOPEDISCHE INFORMATIE VOOR (HER)INDICATIE:

De bijdrage van de logopedist bij het aanleveren van gegevens ten behoeve van indicatiestelling voor cluster 2 is van groot belang voor de indicatiestelling voor alle doelgroepen binnen cluster 2; ESM, ASS, SH en Doof-*functioneren*.

De logopedische gegevens zijn noodzakelijk voor het aantonen van de **stoornis** en kunnen als bron dienen voor het onderbouwen van een **beperking in de onderwijsparticipatie** op basis van een **zeer geringe communicatieve redzaamheid**.

Een indicatie voor cluster 2 is naast logopedische gegevens gebaseerd op psychodiagnostische -, audiologische - en onderwijskundige informatie.

In dit deeldocument is een kort overzicht opgenomen van de criteria en een overzicht van vereisten en aanvullingen voor het logopedisch onderzoek en verslag. Dit alles ter bevordering van het proces van indicatiestelling. In de bijlagen is informatie opgenomen betreffende woordvinding, meertaligheid en taaltestkwalificaties.

1. DE CRITERIA IN VOGELVLUCHT

(voor de volledige criteria zie: [www. overheid.nl](http://www.overheid.nl) / www.simea.nl)

Ernstige spraaktaalmoelijkheden (ESM)

Er is een stoornis zoals omschreven in de criteria (door tests vastgestelde achterstanden binnen tenminste twee taalaspecten* van meer dan 1,5 standaarddeviatie ten opzichte van het gemiddelde, vastgesteld met minimaal 2 taaltests/testonderdelen per aspect). De stoornis is niet toe te schrijven aan het niveau van cognitief functioneren.

*Het betreft de aspecten:

1. Spraakproductie;
2. Auditieve verwerking;
3. Grammaticale kennisontwikkeling;
4. Lexicaal-semantische kennisontwikkeling.

Of:

Er is een algemene spraak- /taalstoornis (door algemene tests voor spraak-/taalproblematiek vastgestelde achterstanden van meer dan 2 standaarddeviatie ten opzichte van het gemiddelde). De stoornis is niet toe te schrijven aan het niveau van cognitief functioneren.

En:

Logopedische therapie (gedurende ten minste een half jaar) heeft onvoldoende vooruitgang opgeleverd.

Er is een beperking in onderwijsparticipatie (waarbij het deelaspect "de communicatieve redzaamheid" mede is beoordeeld door een logopedist of psychodiagnosticus).

Hulp en begeleiding in regulier onderwijs c.q. zorgsector zijn ontoereikend.

Autisme Spectrum Stoornis (ASS)

Er is een diagnose, vastgesteld volgens de DSM-IV-classificatie.

De verbaal communicatieve beperking staat op de voorgrond blijkend uit onderzoeksgegevens die wijzen op een stoornis in de pragmatiek en/of achterstanden groter dan -1.5 SD in de lexicaal-semantische kennisontwikkeling;

Slechthorendheid (SH)

Er is een gehoorstoornis tussen 35 en 80 dB (bij het beste oor zonder hoortoestel).

Er is een gehoorstoornis van 80 dB of meer (bij het beste oor zonder hoortoestel), waarbij de leerling kennelijk slechthorend functionerend is.

Er is een beperking in onderwijsparticipatie (waarbij het deelaspect "de communicatieve redzaamheid" mede is beoordeeld door een logopedist of psychodiagnosticus).

Hulp en begeleiding in regulier onderwijs c.q. zorgsector zijn ontoereikend.

Doof

Er is een gehoorstoornis van 80 dB of meer (bij het beste oor zonder hoortoestel).

OF:

Er is een gehoorstoornis tussen 70 en 80 dB (bij het beste oor zonder hoortoestel), waarbij de leerling kennelijk doof functionerend is.

DOOF met cochleair implantaat

Wanneer de CI plaatsing korter dan 2 jaar geleden heeft plaatsgevonden kan de leerling in aanmerking komen voor de indicatie doof.

Wanneer de CI plaatsing langer dan 2 jaar geleden heeft plaatsgevonden, moet er worden vastgesteld of de leerling doof of slechthorend functionerend is (zie criteria CI).

DOOF-MG* en SH-MG**

Er is een gehoorstoornis van respectievelijk meer dan 70 dB* of tussen 35 en 71 dB** en een intelligentie quotiënt lager dan 70.

2. DE ONDERZOEKSGEGEVENS

Voor het aantonen van een stoornis zijn er zowel vereisten als aanvullende informatie nodig die in dit hoofdstuk zijn beschreven.

Ernstige spraaktaalmoelijkheden (ESM)

Elk logopedisch verslag dient voorzien te zijn van een *handtekening* van een bevoegd behandelaar/ onderzoeker.

Logopedische onderzoeksgegevens mogen *niet ouder zijn dan 12 maanden*.

Een recente beschrijving per deelaspect en een beschrijving van de communicatieve redzaamheid zijn bij voorkeur niet ouder dan een half jaar waarmee deze aansluit bij de gegevens uit het onderwijskundig rapport.

Om bij *leerlingen jonger dan 7;00 jaar* (84 maanden) een betrouwbaar beeld te krijgen is het raadzaam om de gegevens bij voorkeur niet ouder dan zes maanden te laten zijn.

De *datum van testafname* dient te worden vermeld.

Gebruik van WAI gekwalificeerd instrumentarium

Testen dienen te voldoen aan de WAI kwalificatie, die is gebaseerd op de COTAN normering. De instrumenten met een A en B beoordeling zijn geschikt. Een test met een C beoordeling kan enkel ingezet worden, als er geen ander alternatief bestaat. Voor alle C-tests geldt dat de diagnosticus bij interpretatie van gegevens extra voorzichtig te werk dient te gaan. (zie bijlage taaltestkwalificaties)

Er dienen *tenminste twee gekwalificeerde (sub)testen per taalaspect* te worden aangeleverd die bij voorkeur verschillende deelvaardigheden meten.

Testresultaten moeten worden aangeleverd conform de handleiding van het testinstrument en *uitgedrukt in mate van afwijking (SD)*.

Bij testinstrumenten waarbij de testresultaten worden uitgedrukt in *A tot en met E* beoordeling, is een onderbouwing van het onderzoeksresultaat met aanvullende gegevens gewenst, om de A tot en met E uitslag te wegen (waaronder de ruwe scores en range).

Uitzondering op deze regel de CELF, waarbij indexscores gehanteerd dienen te worden (zie bijlage)

Bij *tegenstrijdige testuitslagen* dient een *onderbouwing van deze verschillen* gegeven te worden om de waarde van de testuitslagen te kunnen wegen.

Ontbreken van WAI gekwalificeerd instrumentarium

Bij het ontbreken van WAI gekwalificeerd testmateriaal, is het van groot belang een uitspraak te doen over de ernst van de problematiek, onderbouwd met duidelijke voorbeelden / symptomen vanuit observaties / analyses welke vergeleken worden met leeftijdsnormen. Hierbij kan ter ondersteuning worden aangeleverd:

1. een taalsample bestaande uit 25 spontane uitingen, welke representatief zijn voor de kernproblematiek,
2. een gestandaardiseerde taalanalyse.

Bij *problemen in de spraakproductie* dient, naast testresultaten en symptomatologie, de *mate van verstaanbaarheid* (voor bekenden en onbekenden) te worden beschreven.

Bij jonge kinderen kan een *algemene receptieve - en productieve taalttest* worden afgenomen (de Reynell, de Schlichting test voor taalbegrip, Schlichting test voor taalproductie, Schlichting test voor taalproductie 2). Jonge kinderen worden als ernstig spraak- taalgestoord gediagnosticeerd indien hun totaalscore op tenminste één van deze taaltests lager ligt dan 2 standaarddeviaties ten opzichte van het gemiddelde.

Voor het aantonen van een *Algemene Expressieve Taalstoornis* met de Schlichting Test voor Taalproductie (1 en 2), accepteert de CVI een achterstand groter dan 2 standaarddeviatie *op slechts twee testonderdelen* te weten: Woordontwikkeling en Zinsontwikkeling.

Er heeft *tenminste ½ jaar recente logopedische begeleiding* plaatsgevonden *waarover een evaluatie* wordt aangeleverd

In de evaluatie dient duidelijk de *aanvangdatum van de logopedische behandeling* vermeld te staan. Tevens wordt de *behandel frequentie* en *behandelperiode* (met eventuele therapiepauzes) aangegeven. Het effect van de therapie op basis van geformuleerde doelstellingen dient per aspect beschreven te worden.

Als er enkel recente testgegevens zijn, is het van belang dat de CVI de beschikking heeft over een volledige *beschrijving van het spraak-/taalontwikkelingsverloop*. Deze informatie weegt als “meetmoment”.

Bij het aantonen van een zeer geringe communicatieve redzaamheid ten behoeve van de indicatiestelling, kan het logopedisch onderzoeksverslag dienen als bron. Er dienen gegevens aanwezig te zijn over de ernst van de verbaal communicatieve beperking.

Het betreft een beschrijving van *aantoonbare tekorten in diverse situaties in het communiceren en converseren*. m.b.t.:

- Begrijpen van de mondelinge informatie en instructie.
- Zich (verstaanbaar en) begrijpelijk uitdrukken in de mondelinge taal.
- Pragmatische aspecten van de taalontwikkeling

Indien er sprake is van een *meertalige ontwikkeling* is het voor de indicatiestelling van belang een onderscheid te maken tussen een primaire taalontwikkelingsstoornis en tweede taalverwervingproblematiek (zie bijlage meertaligheid).

Indien er sprake is van een stabiel beeld *kan* op basis van *onveranderde problematiek* een indicatie afgegeven worden. Dit is mogelijk wanneer er reeds *twee maal een positieve indicatie* is afgegeven.

Daarvoor zijn testgegevens nodig van tenminste *twee meetmomenten*, verkregen na het 7^e levensjaar en verzameld met gekwalificeerde en betrouwbaar afgenomen tests, volgens de criteria van ESM. Tevens dient er een recente beschrijving gegeven te worden van de spraaktaalaspecten A1 tot en met A4 en informatie verstrekt te worden die de mate van communicatieve redzaamheid helder beschrijft.

Autisme spectrum stoornis (ASS)

Het logopedisch verslag dient voorzien te zijn van een *handtekening* van een bevoegd behandelaar/ onderzoeker en onderzoeksdatum.

Bij het beschrijven van de aanwezige problematiek staat de verbale communicatieve beperking op de voorgrond, blijkend uit onderzoeksgegevens die wijzen op een stoornis in de pragmatiek en/of achterstanden groter dan 1.5 SD in de lexicaal-semantische kennisontwikkeling;

Logopedische onderzoeksgegevens mogen *niet ouder zijn dan 12 maanden*.

Gebruik van WAI gekwalificeerd instrumentarium

Testen dienen te voldoen aan de WAI kwalificatie, die is gebaseerd op de COTAN normering. De instrumenten met een A en B beoordeling zijn geschikt (zie bijlage WAI kwalificatie taaltests). Een test met een C beoordeling kan enkel ingezet worden, als er geen ander alternatief bestaat. Voor alle C-tests geldt dat de diagnosticus bij interpretatie van gegevens extra voorzichtig te werk dient te gaan.

Er dienen *tenminste twee gekwalificeerde (sub)testen voor dit taalaspect* (de lexicaal semantische kennisontwikkeling) te worden aangeleverd die bij voorkeur verschillende deelvaardigheden meten. Uitzondering op deze regel de CELF, waarbij indexscores gehanteerd dienen te worden (zie bijlage).

Testresultaten moeten worden aangeleverd conform de handleiding van het testinstrument en *uitgedrukt in mate van afwijking (SD)*.

Bij testinstrumenten waarbij de testresultaten worden uitgedrukt in *A tot en met E* beoordeling, is een onderbouwing van het onderzoeksresultaat met aanvullende gegevens gewenst, om de A tot en met E uitslag te wegen.

Bij *tegenstrijdige testuitslagen* dient een *onderbouwing van deze verschillen* gegeven te worden. Er dienen gegevens aangeleverd te worden die *pragmatische aspecten* van de taalontwikkeling helder beschrijven. Het aanleveren van enkel testuitslagen is onvoldoende en dient gepaard te gaan met een schriftelijke onderbouwing. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van een beschrijving van de pragmatische aspecten dient er tenminste informatie te worden geboden over

- conversatievaardigheden
- communicatieve functies
- verhaalopbouw
- voorwaarden voor communicatie

Slechthorendheid (SH)

Het logopedisch verslag dient voorzien te zijn van een *handtekening* van een bevoegd behandelaar/ onderzoeker en onderzoeksdatum.

Bij het aantonen van een zeer geringe communicatieve redzaamheid ten behoeve van de indicatiestelling, kan het logopedisch onderzoeksverslag dienen als bron. Er dienen gegevens aanwezig te zijn over de ernst van de verbaal communicatieve beperking.

Het betreft een beschrijving van aantoonbare tekorten in diverse situaties in het communiceren en converseren. m.b.t.:

- Verstaan en begrijpen van de mondelinge informatie en instructie.
- Zich verstaanbaar en begrijpelijk uitdrukken in de mondelinge taal.
- De verbale interactie en de noodzaak van ondersteunende communicatiemiddelen.
- Pragmatische vaardigheden.

Slechthorend functionerend

Het logopedisch verslag dient voorzien te zijn van een *handtekening* van een bevoegd behandelaar/ onderzoeker en onderzoeksdatum.

Bij het aantonen van een zeer geringe communicatieve redzaamheid ten behoeve van de indicatiestelling, kan het logopedisch onderzoeksverslag dienen als bron. Er dienen gegevens aanwezig te zijn over de ernst van de verbaal communicatieve beperking.

Het betreft een beschrijving van aantoonbare tekorten in diverse situatie in het communiceren en converseren. m.b.t.:

- Verstaan en begrijpen van de mondelinge informatie en instructie.

- Zich verstaanbaar en begrijpelijk uitdrukken in de mondelinge taal.
- De verbale interactie en de noodzaak van ondersteunende communicatiemiddelen.
- Pragmatische vaardigheden.

Daarnaast dienen gegevens aangeleverd te worden waaruit blijkt dat de leerling wat betreft de communicatie is aangewezen op het gesproken Nederlands aangevuld met gebaren. Dit houdt in dat de leerling om betekenis te kunnen geven aan geluid en om te kunnen reageren middels spraak afhankelijk is van NmG.

Doof functionerend

Het logopedisch verslag dient voorzien te zijn van een *handtekening* van een bevoegd behandelaar/ onderzoeker en onderzoeksdatum.

Wanneer uit het spraakaudiogram minder dan 50% spraakverstaan blijkt of het spraakaudiogram vanwege onvoldoende spraakverstaan niet is af te nemen en/of de foneemdiscriminatie onvoldoende is om op het (versterkte) gehoor de gesproken moedertaal te verwerven, is de leerling “kennelijk doof functionerend.

Naast audiometrische gegevens, dient met logopedisch onderzoek te worden aangetoond in hoeverre de leerling tot *spraakverstaan en foneemdiscriminatie* in staat is. Hieruit moet blijken in hoeverre betekenis kan worden gegeven aan geluid en of de leerling niet of nauwelijks in staat is om door middel van spraak te reageren. De mate waarin de leerling afhankelijk is van NGT dient te worden aangegeven.

Bijlagen:

- 1 Woordvindingsmoeilijkheden
- 2 Stroomdiagram meertaligheid
- 3 Taaltestkwalificaties (COTAN)

Bijlage 1 Woordvindingsmoeilijkheden

Ter aanvulling van het deeldocument Logopedie is ook een bijlage problemen in de woordvinding of woordvindingsmoeilijkheden toegevoegd. Voor de beoordeling of aan het stoorniscriterium wordt voldaan is dit geen criterium. Echter deze problematiek komt wel in samenhang met taalstoornissen voor en het heeft invloed op het communicatief functioneren.

Op dit moment zijn er geen genormeerde onderzoeksinstrumenten voor het Nederlands taalgebied beschikbaar om de aanwezigheid van deze problematiek objectief te meten. Er zijn wel testinstrumenten beschikbaar die als indicator kunnen dienen. Zolang er geen objectief meetinstrument beschikbaar is neemt de CVI genoegen met een heldere kwalitatieve beschrijving van de aanwezige problematiek.

In de beschrijving dienen de kenmerken worden beschreven en kan ook testinformatie worden opgenomen waaruit de aard van de problemen in de woordvinding helder worden.

Kenmerken in de communicatie:

- * pauzes van 4 seconden of langer
- * vertraagde reactietijd van 10 seconden of langer
- * parafasieën en substituties (semantisch, fonologisch, neologistisch, globaliserend)
- * secundaire kenmerken: stopwoorden, 'éh'- interjecties, valse starts, zelfherhalingen, gebaren
- * metalinguïstisch commentaar, geven van omschrijvingen, beschrijvingen
- * gevoelig zijn voor 'cues' (fonologisch, semantisch, visueel of tactiel)
- * de passieve woordenschat is bekend en is binnen de marges van de gemiddelde ontwikkeling
- * de actieve woordenschat is bekend. (noteer accuratesse en retrievaltijd)
- * eventueel hertest met WWT, TWF-2, CELF SB of (neuropsychologische tests) Rapid naming/ Rapid animal naming (noteer accuratesse en retrievaltijd)
- * beschrijving Korte Termijn Geheugen voor auditieve informatie of eventueel test AVP of andere test

Er zijn verschillende types woordvindingsproblemen beschreven; het profiel kan zijn: snel en inaccuraat, traag en accuraat, traag en inaccuraat.

informatie over woordvinding is o.a. te vinden in : LOFO 10-2009

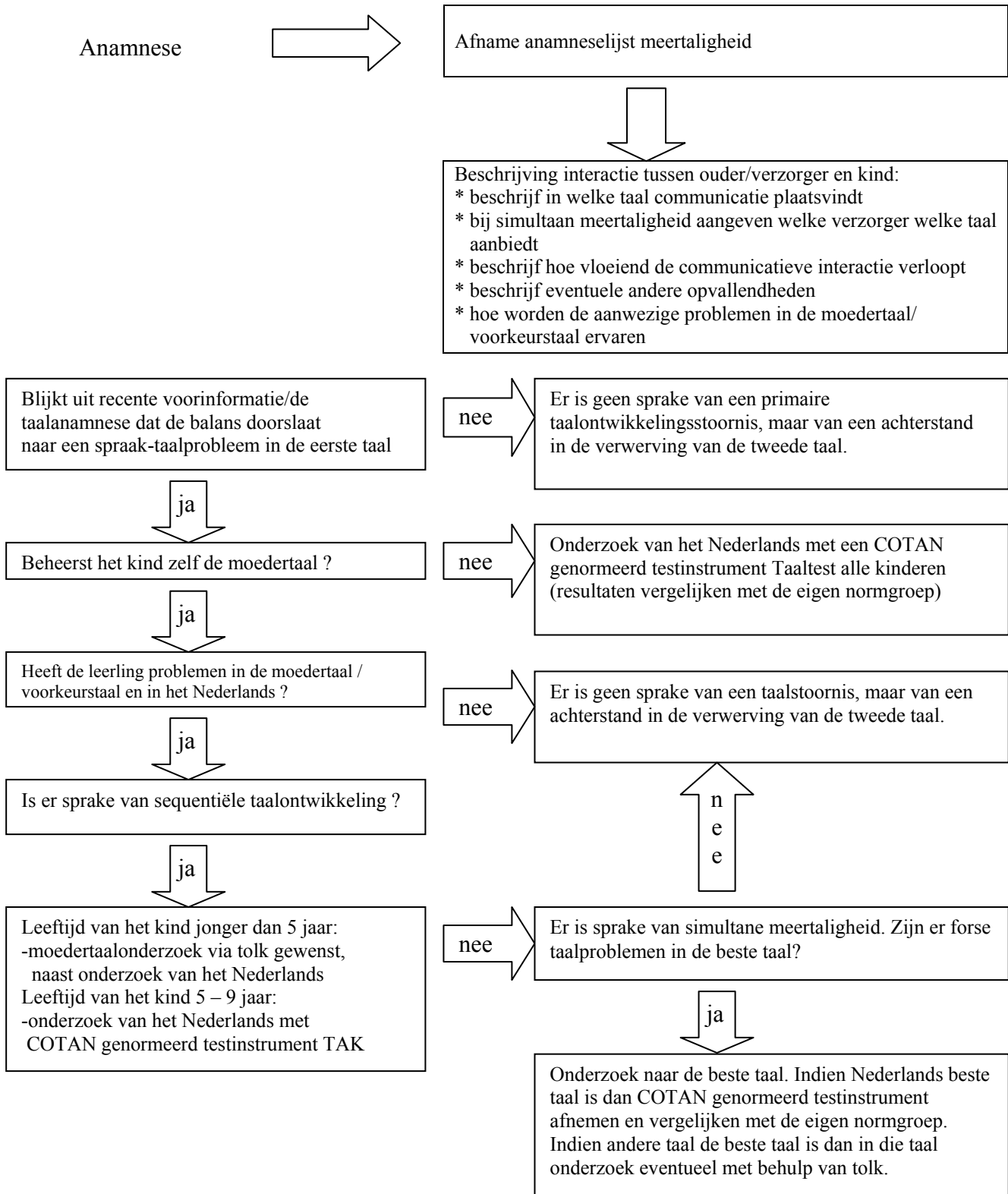
Websites: www.wordfinding.com; www.HBO-kennisbank/woordvindingsstoornissen.nl

Bijlage 2 Meertaligheid

Indien er sprake is van meertalige ontwikkeling is het voor de indicatiestelling van belang een onderscheid te maken tussen een primaire taalontwikkelingsstoornis en een tweede taalverwervingsproblematiek. Om een differentiatie van de problematiek te kunnen maken kan het stroomdiagram uitkomst bieden.

Stroomdiagram meertaligheid hulpmiddel in differentiatiediagnostiek

Bijlage 3 Anamnese meertaligheid

Anamnese Meertaligheid

Vragenlijst

Naam kind: .....
Geboortedatum: ..... Geboorteland: .....
Datum invullen: ..... Leeftijd: .....
Ingevuld door: .....
Met behulp van: ouder   leerkracht   anders: .....

1. Welke taal wordt thuis meestal (in meer dan 50 % van de tijd) gesproken (thuis taal)?

2. Wat is de moedertaal van de moeder, vader, verzorger?

- moeder: .....
- vader: .....
- verzorger: .....
- welke taal spreken ouders/ verzorgers onderling? .....

3. Welke taal wordt meestal (meer dan 50 % van de tijd) tegen het kind gesproken door:

- de ouders: .....
- de grootouders: .....
- de broertjes en zusjes: .....
- de leerkracht: .....

4. Hoe is het Nederlands (de Nederlandse spreekvaardigheid) van¹:

- het kind	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de vader	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de moeder	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de broertjes	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de zusjes	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht

¹ Goed = maakt goede zinnen, is goed verstaanbaar en goed te begrijpen in het Nederlands.

Matig = gebruikt meestal losse Nederlandse woorden, is alleen met een zeer grote inspanning te verstaan door een Nederlandstalige en is zeer moeilijk te begrijpen.

Slecht = gebruikt voornamelijk de moedertaal gecombineerd met een enkel Nederlands woord, is zeer moeilijk te begrijpen door een Nederlandstalige.

5. Hoe is de spreekvaardigheid van de thuistaal van:

- het kind	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de vader	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de moeder	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de broertjes	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht
- de zusjes	☐ Goed	☐ Matig	☐ Slecht

6. Maakt u zich zorgen over de taalontwikkeling van uw kind?

☐ Ja	☐ Nee	evt. toelichting: .....
--------------------------	---------------------------	-------------------------

7. Zijn er andere gezinsleden die moeite hebben met de spreekvaardigheid in de thuistaal?

☐ Ja	☐ Nee	wie? .....
--------------------------	---------------------------	------------

8. Hoe is de taalontwikkeling van uw kind tot nu toe verlopen?

Heeft uw kind gebrabbeld	☐ Ja	☐ Nee
Wanneer sprak uw kind de eerste woordjes	in welke taal?	
Wanneer ging uw kind in zinnestjes spreken	in welke taal?	
Kunt u uw kind voldoende begrijpen/verstaan?	☐ Ja	☐ Nee
In welke taal uit uw kind nu zijn/haar gevoelens?		

9. Welke taal spreekt de vader, de moeder of verzorger in verschillende situaties met het kind?
In welke taal spreekt het kind in deze situatie terug?

	Moeder	vader	kind
Situatie 1: troosten	.....	.....	.....
Situatie 2: boos	.....	.....	.....
Situatie 3: wassen of naar bed.....	.....	.....	.....
Situatie 4: spelen en knuffelen.....	.....	.....	.....

10. Hoe beheerst het kind de talen?

Beheerst alle talen even goed	☐ Ja	☐ Nee	bij Nee, beste taal is .....
-------------------------------	--------------------------	---------------------------	------------------------------

11. Heeft uw kind contact met leeftijdsgenootjes uit de etnische groep en met eentalig Nederlands sprekenden?

Hoeveel contact heeft uw kind met leeftijdsgenootjes uit de eigen etnische groep?
Welke taal spreken ze onderling?
Hoeveel contact heeft uw kind met eentalig Nederlandssprekende leeftijdsgenootjes?

12. Hoe lang volgt het kind primair Nederlandstalig onderwijs (inclusief voorschoolse educatie)?

..... jaar en ..... maanden

De Anamnese vragenlijst Meertaligheid is het resultaat van een samenwerking tussen de LCTI, CvI's, het Kenniscentrum Meertaligheid, Kind en ontwikkeling en Siméa.. De Anamnese vragenlijst Meertaligheid is gebaseerd op de anamnese meertaligheid van M. Blumenthal e.a. (Blumenthal, M., en M.M.R Julien (2000), Geen diagnose zonder anamnese meertaligheid, In: Logopedie en Foniatrie nr. 1, 13-17). De oorspronkelijke versie is sterk aangepast ten behoeve van de indicatiestelling. Aangepaste versie april 2011.

Tests	Leeftijd jaar maanden groep	< 3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
			36	48	60	72	84	96	108	120	132	144
				1	2		3	4	5	6	7	8

A4 Lexicaal semantische kennisontwikkeling

Receptief

Reynell / Schlichting Test voor Taalbegrip	1;2 t/m 6;3 jr/7 jr	A/B	A/B	A/B	A/B	A/B						
PPVT-III-NL	2;3 t/m 90 jr	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
VTO taalscreeningsinstrument	3 t/m 5 jr		A	A	A							
VTO-TSI-Allochtonen	5 jr				A							
Taal voor kleuters	3 t/m 4;2 jr		A	A								
TAK passieve woordenschat	gr 1 t/m gr 4			A	A	A	A	A				
TAK zinsbegrip1	gr 1 t/m gr 4			A	A	C*	C*/D	D				
TAK zinsbegrip 2	gr 1 t/m gr 4			A	A	A	C*/D	D				
TAK tekstbegrip	gr 1 t/m gr 4			A	A	A	A	A				
TvK WS-K 1/2/3	48 t/m 120 mnd			D	D	D	D	D	D	D		
TvK VB	72 t/m 120 mnd					D	D	D	D			
CELF-4NL: zie Noot CELF-4NL												

Productief

Lexilijst Nederlands	1;3 t/m 2;3 jr	A										
Schlichting woordontwikkeling/ Schlichting woordontwikkeling II	1;2 t/m 6;3 jr/ 7 jr	C*/A	A/A	A/ A	A/ A	C*/ A						
TAK woordomschrijving	gr 1 t/m gr 4			A	A	A	A	A				
TAK verteltaken	gr 1 t/m gr 4			A	A	A	A	A				
TvK WS-P 1/2/3	48 t/m 120 mnd			D	D	D	D	D	D	D		
CELF-4NL: zie Noot CELF-4NL												

A5 Pragmatiek / communicatieve redzaamheid

NNST	1 t/m 1;9 jr	A										
CIO	< 3 jr	CE										
DISCO	Alle leeftijden		C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
CCC-2-NL	4 t/m 15;6 jr			C	C	C	C	C	C	C	C	C
ComVoor	1 t/m 5 jr	C	C	C	C							

Gebruik bij indicatiestelling Cluster 2:

Kwaliteitsniveaus COTAN: A: goed; B: voldoende; C: voorlopig aanvaardbaar, al is de kwaliteit niet voldoende of (nog) niet bekend; D: onvoldoende, beredeneerd toegelaten bij gebrek aan;

CE : experimentele beoordeling; C* : betrouwbaarheid tussen .70 en .80, uitsluitend in combinatie met andere subtest af te nemen.

Tests met een D zoals bijv. NPT, Utant, Adit en Taalstandaard zijn niet opgenomen in dit Taaltest-overzicht.

Tests met D of niet beoordeeld kunnen enkel gebruikt worden indien er geen alternatieven zijn.

Goede kwalitatieve onderbouwingen zijn noodzakelijk. Een A gaat boven een B, een B gaat boven een C. Voor overige informatie verwijzen wij naar het deeldocument logopedie.

Noot TvK

De TvK heeft een D-status op basis van de meest recente beoordeling door de COTAN:

Uitgangspunten bij de testconstructie: Goed

• Kwaliteit van het testmateriaal: Goed

• Kwaliteit van de handleiding: Goed

• **Normen:** **Onvoldoende (wegens veroudering zijn de normen niet meer bruikbaar)**

• Betrouwbaarheid: Goed

• Begripsvaliditeit: Voldoende

• Criteriumvaliditeit: Goed

Resing e.a. stellen in 2007: Tests die op ten minste 1 van de eerste 5 COTAN criteria als onvoldoende zijn beoordeeld en waarvoor als voldoende of goed gekwalificeerde alternatieve instrumenten beschikbaar zijn, in principe het predicaat onvoldoende (D) krijgen in het kader van de indicatiestelling.

→ De CvI's zullen testuitslagen op testonderdelen van de TvK nog tot eind 2011 meenemen in de beoordeling ten behoeve van de indicatiestelling.

Noot CELF-4NL

De Indexscores van de CELF-4NL hebben in het algemeen een hogere betrouwbaarheid dan enkelvoudige (subtest)scores.

De CvI vraagt daarom voor indicatiestelling naast de afzonderlijke subtestscores (uitgedrukt in percentielen), ook de samengestelde Indexscores.

Voor de afzonderlijke spraak-/taalaspecten geldt dat bij het aanleveren van alleen CELF testuitslagen:

1. De CELF niet kan worden ingezet om een stoornis in de spraakproductie (A1) en de spraakperceptie (A2) aan te tonen.
2. De CELF Taalvorm Index een stoornis binnen de Grammaticale ontwikkeling (A3) kan aantonen mits naast de samengestelde Taalvorm Indexscore, ook de subtestscores (uitgedrukt in percentielen) worden vermeld.
NB: Bij 5-8 jaar: Bij de scoring van de subtest ZF worden zowel syntactische als semantische fouten meegewogen. De CvI wil daarom een toelichting bij de testuitslag over de soort fouten in deze subtest.
NB: Bij de oudere leeftijdsgroepen vraagt de CvI naast de samengestelde Taalvorm Indexscore en de subtestscores, aanvullende (test)gegevens betreffende de morfologie en/of voorbeelden van de grammaticale problemen in de spontane taal.
3. De CELF Taalinhoud Index een stoornis binnen de Lexicaal-Semantische problematiek (A4) kan aantonen mits naast de samengestelde Taalinhoud Indexscore ook de subtestscores (uitgedrukt in percentielen) worden vermeld.

→ Een evaluatie van de uitgangspunten zoals geformuleerd, vindt plaats op termijn.

Bijlage 2: Oudervragenlijst

Antwoordblad

Naam

kind:.....
.....

Geboorte

datum:.....
.....

Groep:.....

1. Komen in de familie problemen voor op het gebied van spraak, taal, lezen en/of spellen?
[graag aankruisen wat van toepassing is]

nee

ja, bij

- vader van kind
- moeder van kind
- broer/zus van kind
- grootouder, oom, tante, neef en/of nicht
- ander familielid, nl.....

2. Hebben er mensen in de familie een periode logopedie gehad? [graag aankruisen wat van toepassing is]

nee

ja, bij

- vader van kind
- moeder van kind
- broer/zus van kind
- grootouder, oom, tante, neef en/of nicht
- ander familielid, nl.....

3. Welke taal of talen worden er thuis gesproken?

.....
.....
.....
.....

Graag inleveren bij meester/juf van de groep voor 25 april 2012

De gegevens zullen zodanig worden verwerkt dat de onderzoekers de naam van het kind niet weten (anonieme verwerking)

Bijlage 3: Handleiding invoer

Handleiding data-invoer voor leerlingen met SLI (=cases)

op basis van speciaal onderwijs (SO) dossier

versie 8 - 19 maart 2013 (Alies)

Naam moederbestand: Data1CasesBasissetv5.xls

Werkwijze: Geef tijdens invoeren het databestand een andere naam (met je initialen en eventueel versienummer), dus bijvoorbeeld Data1CasesBasissetABv3.xls

Achtergrondgegevens:

Als geslacht niet expliciet gegeven is, maar er staat wel steeds hij (of zij) in het document, vul dan het betreffende geslacht in dat je uit de tekst hebt afgeleid.

Aard van Specific Language Impairment (SLI): Dit haal je uit het document voor aanvraag indicatiestelling

Toelichting op aanwezigheid van afwijking (A1aanw/A2aanw/A3aanw/A4aanw/A5aanw): de indicatie is toegekend op basis van een afwijking (uitval/achterstand) in de spraakproductie (A1), auditieve verwerking (A2), grammaticaal gebied (A3), Lexicaal/semantisch (A4), pragmatisch/autisme spectrum (A5).

LET OP: Het noemen van **A5** is geen verplicht onderdeel van de indicatie voor cluster 2. Indien A5 niet gemeld is op brief van indicatie, check dan in het dossier onder de beschrijving van A4 of er sprake is van uitval op A5. Zo ja vul dan een 2 in bij A5aanw.

Toelichting op ernst van afwijking (A1ernst/A2ernst/A3ernst etc.):

Tabel 1 Indeling van ernst van de afwijking

<i>Ernst van de afwijking</i>	<i>Testscore in SD</i>	<i>Afwijking aanwezig?</i>
1. Gemiddeld / voldoende / ruim voldoende / goed	$\geq -1,0$ SD	Nee
2. Afwijkend (matig)	-1,4 tot en met -1,1	Nee
3. Ernstig afwijkend	-2,0 tot en met -1,5	Ja
4. Zeer ernstig afwijkend	$\leq -2,1$ SD	Ja

Deze indeling is gebaseerd op het document [“Toelichting stoornis ESM versie november 2011: hierin kunt u voor verschillende situaties nagaan hoe u een spraak-taalstoornis kunt aantonen.”](#) Te vinden via <http://www.zeon.nl/logopedist.html>; Check deze website ook voor document over omrekenstabellen naar SD score;

BELANGRIJK: In sommige dossiers komt het voor dat wanneer een aspect niet 'aanwezig' is, deze ook niet verder wordt uitgewerkt. De aanwezigheid wordt dan gemarkeerd als '1'. Omdat er geen tests zijn uitgevoerd om de ernst te bepalen, is de ernstscore hier '0'. Vul het dus niet in met '1' en laat het vakje ook niet leeg.

BELANGRIJK 2: Bij het bepalen van de ernst van het algehele aspect, wordt er allereerste uitgegaan van de conclusie die de schrijvers van de indicatiestelling stellen. Wanneer deze niet duidelijk is, ga dan pas uit van de standaard deviaties die bij de tests worden gegeven.

Wanneer de conclusie van de indicatiestellers stelt dat er bijvoorbeeld "een matig of ernstige achterstand" gevonden is: ga dan uit van de sd-getallen.

Als er wordt gesproken van (bijvoorbeeld) "indicatie gesteld a.h.v. bovenstaande testen: twee keer matig en één keer ernstig" wordt de totale ernst gebaseerd op het meest voorkomende testresultaat. In dit geval 'matig'= ernstscore 2.

BELANGRIJK 3: Als de mate van afwijking / problematiek bij een bepaald aspect NIET aan de criteria voldoet, dan wordt het aspect gescoord als niet aanwezig. Het aspect is in deze gevallen niet gebruikt voor de onderbouwing van de indicatie SLI. (**LET OP:** Dit geldt niet voor A5. Om te bepalen of A5 aanwezig is moet je vaak wel verder kijken in het document of er sprake is van (zeer) ernstige problematiek).

BELANGRIJK 4: Indien bij de ERNST de codering **2 of hoger** wordt gebruikt (dus afwijkend of erger), vul dan de volgende variabelen in over de testen. Deze variabelen leeg laten als de ernst gemiddeld is; VOORBEELD: A1ernst=2: vul dan de A1 testvariabelen in. Als A1ernst=1, kun je de rest van de A1 variabelen leeg laten.

Toelichting op test variabelen (**A1test1 t/m A1test3; A2test1, etc**): Geef aan welke standaardtesten zijn afgenomen (minimaal 1 test invullen, maximaal 3). Geef aan als kind ook op een ANDERE test (i.e. een test die niet voorkomt in het rijtje van de standaardtesten) heeft gescoord (vul dan de naam in van deze test bij **A1test1and**, als het gaat over A1) OF geef aan als kind op basis van OBSERVATIE is beoordeeld (vul dan in OBSERVATIE bij **A1test1and**, als het gaat over A1; Als er geobserveerd is bij A3 of bij A4 geef dan aan, indien mogelijk, of dit gaat om Receptief of Productief taalgebruik: Bijvoorbeeld voer in bij **A4test1and**: OBSERVATIE receptief). Het aantal variabelen met "and" op het eind, geeft aan hoeveel andere testen je kunt aangeven. Zijn er meer andere testen gebruikt voer dit dan in bij "opmerking", achteraan.

BELANGRIJK: Enkel de tests die gebruikt zijn bij het stellen van de indicatie worden genoemd in de dataset.

BELANGRIJK 2: OBSERVATIES zullen pas als een test worden ingevoerd, als zij invloed hebben op de totale ernstscore van een aspect of wanneer zij duidelijk apart van de andere tests zijn afgenomen (= de observatie is niet gedaan aan de hand van een genormeerde test).

BELANGRIJK 3: Wanneer testen ook in de moedertaal (niet NL) worden afgenomen, worden deze ook genoteerd bij de genummerde tests (dus niet bij AXtestXand). In de opmerkingen moeten deze getallen verder uitgelegd worden.

Opmerking over A1: Verstaanbaarheidslijsten worden genoteerd onder 'A1testXand'.

Opmerking over A3 en A4: Voor A3 en A4 wordt ook per test de ernst weergegeven volgens Tabel 1. Dit zijn de variabelen A3test1ernst A3test2ernst etc. Deze variabelen worden alleen ingevoerd als de A3ernst (of A4ernst) de codering 2 of hoger heeft (dus als de testen zijn ingevoerd)

BELANGRIJK:

Een E-score zonder vermelding van een SD-waarde is de score 3.

Bij een E-score met een vermelding van een SD-waarde: score wordt gebaseerd op de SD-waarde.

BELANGRIJK 2: In een enkel geval wordt de score van een test in een SO-dossier twee sd-waarden meegegeven: bijvoorbeeld '-1.4/-1.5 sd'. Er is besloten om in deze gevallen de meest **positieve** waarde te kiezen (=conservatieve schatting). In dit geval wordt er dus gekozen voor een ernstwaarde '2' doordat er wordt uitgegaan van een sd-score van -1.4.

BELANGRIJK 3: Sommige testen zijn bij verschillende aspecten af te nemen (e.g. de *Reynell* voor A3 en A4). Scoor de test enkel bij het aspect waarbij het gebruikt is voor de indicatie. Als bijvoorbeeld de *Reynell* is afgenomen om de ernst van A3 te bepalen, wordt deze test niet ook bij A4 genoteerd, tenzij deze ook specifiek bij A4 genoemd is.

Opmerking over de testen genoemd bij A4: In het rijtje van standaardtesten staat de Schlichting TTB niet genoemd. Als deze toch is afgenomen vermeld deze dan bij bijv. A4test1and.

Opmerking over A5: De variabele Diagass is toegevoegd. Voer deze in als de diagnose autisme spectrum stoornis is gesteld bij het kind.

BELANGRIJK: Als er van de pragmatiek niet specifiek de ernst wordt genoemd, ga dan niet zelf conclusies aan de beschrijvingen hechten. Wanneer er geen sd-waardes worden weergegeven maar wel gesproken wordt van 'matig', 'afwijkend' en '(zeer) ernstig' dan mag dat gescoord worden als volgt: matig/afwijkend=2, ernstig=3, zeer ernstig=4.

Dit geldt ook voor de aanwezigheid van A5. Als er niet specifiek gesproken wordt over A5 of van pragmatiek, kan er ook niet gesteld worden dat deze aanwezig is. In die gevallen is de aanwezigheid dus met '0' aan te vinken.

Aanvang van SLI (brief van REC)

DatumSO gaat over de datum waarop het recht op speciaal toegekend. **Dus bijv.1 dec 2012 voer je in met 01-12-2012**

Datumlog gaat over de datum waarop het kind voor het eerst logopedie heeft gehad. Zie het logopedisch behandelingsplan in het dossier (als dit aanwezig is...). Als er in verschillende documenten van het leerlingdossier verschillende data worden genoemd voer dan de vroegste datum in. Voorbeeld van invoer: 1 dec 2012 voer je in met 01-12-2012. Als er geen dag staat in het dossier, maar wel een maand en een jaar, zet dan de dag op 01. Kijk ook naar de data waarop de tests zijn afgenomen. Als deze vroeger zijn dan de logopedieaanvang, zijn zij het eerste moment waarop 'ontdekt is dat er iets mis was'.

Leeftlog : ALLEEN als de datum niet vermeld staat maar wel de leeftijd van het kind bij aanvang van de (eerste) logopedie, voer dan de leeftijd van het kind (**in maanden uitgedrukt**) bij de volgende variabele:

Let op: Reken de leeftijd om in maanden: 2 jaar = 24 maanden; 2,5 jaar= 30 maanden; 3 jaar=36 maanden;

Opmerking bij Datumlog en Leeftlog: Als datum start logopedie of leeftijd start logopedie ontbreekt, kijk dan of het kind van vroegbehandeling komt (bijv. Open Cirkel, de Winde of Terborg). Voer dan de datum start vroegbehandeling in bij **Datumlog**. In principe mag start logopedie niet ontbreken want minimaal een half jaar logopedie is voorwaarde voor indicatie.

Intelligentie-score (IQ score, op basis van document voor aanvraag voor indicatiestelling)

IQtest: Geef met een getal aan welke standaard IQ test is gebruikt. Als het de SON betreft, let hierbij goed op de versie. Als er geen informatie is over IQ vul dan een 0 in. Als er geen standaard IQ test is gebruikt, maar een andere test, geef dan de naam van deze test weer bij **IQtestand**

IQtot: Voer indien mogelijk de exacte IQ totaalscore in. Alleen als er GEEN exacte score is gegeven, maar als er in het dossier staat $IQ > 100$, vul dan het getal 200 in. Als de IQ totaal score ontbreekt, voer dan een 0 in. . Als er een verschil is in de vermelde score tussen de documenten van hetzelfde kind, neem dan het getal dat gebruikt is voor de indicatie.

IQperf: Voer ook, indien van toepassing, de score in op de subschaal IQ perfoormaal (bij de SON en bij de WISC). Numeriek betekent: de score is een getal. Als er een verschil is in de vermelde score tussen de documenten van hetzelfde kind, neem dan het getal dat gebruikt is voor de indicatie.

IQreden: Voer ook, indien van toepassing, de score in op de subschaal IQ redeneer (bij de SON). . Als er een verschil is in de vermelde score tussen de documenten van hetzelfde kind, neem dan het getal dat gebruikt is voor de indicatie.

IQverbaal: Voer ook, indien van toepassing, de score in op de subschaal IQ verbaal (bij de WISC). . Als er een verschil is in de vermelde score tussen de documenten van hetzelfde kind, neem dan het getal dat gebruikt is voor de indicatie.

Familiegeschiedenis (anamnestische gegevens)

FamAanw: Aangeven of er een spraak-, taal-, lees-, spellingsprobleem, dyslexie of autisme in de familie voorkomt. Alleen wanneer deze problemen er zijn, worden de volgende variabelen ingevuld.

FamGraada: Geef aan bij het eerstgenoemde familielid (familielid a) in welke graad het probleem voorkomt (1^e graad: vader, moeder, broer, zus; 2^e graad: opa, oma, tante, oom; 3^e graad: neef, nicht (kinderen van je broer of zus). LET OP: een neef of nicht (kind van je oom en tante) is genetisch NIET verwant, daarom daarvoor kiezen voor code 4.

Soorta1: Geef aan welk soort probleem er bij familielid a is.

Soorta2: Als de persoon ingevuld bij FamGraada nog een probleem heeft, vul je die hier in. Als er sprake is van 1 probleem, kan je dit leeg laten. NB. Als er nog een 3^e probleem is vermeld dit dan bij de variabele opmerking (achteraan het bestand).

FamGraadb: Als er een tweede familielid is met problemen op de genoemde gebieden vul je dat hier in. Vul dan ook weer op gelijke wijze het soort probleem in bij Soortb1 en Soortb2.

FamGraadc: Als er een derde familielid is met problemen op de genoemde gebieden vul je dat hier in. Vul dan ook weer op gelijke wijze het soort probleem in bij Soortc1 en Soortc2.

Sociaal economische status.

Bervad en Bermoed: Voer, indien vermeld in het dossier, het beroep in van vader en/of moeder.

Meertaligheid

bij

kind

NT2: Vul hier in of een kind meertalig is. Alleen wanneer er sprake is van meertaligheid worden de volgende variabelen ingevuld.

T1a: Vul hier in welke taal de eerste niet-Nederlandse taal van het kind is. Als de taal die het kind spreekt er niet bij staat kun je de taal opschrijven bij **T1a_and**.

T1a_and: Hier vul je de eerste niet-Nederlandse taal van het kind in wanneer deze niet in de keuzelijst bij T1a staat.

BELANGRIJK: In het geval dat er over *Marokkaans* als eerste taal wordt gesproken, wordt dit genoteerd onder **T1a**. In het geval van *Arabisch* of *Berber* wordt dit gecodeerd onder **T1a_and**.

T1b: Vul hier de eventuele tweede niet-Nederlandse taal van het kind in. Als de taal die het kind spreekt er niet bij staat kun je de taal opschrijven bij **T1b_and**.

T1b_and: Hier vul je de eerste niet-Nederlandse taal van het kind in wanneer deze niet in de keuzelijst bij T1b staat.

DatumT2: Noteer hier de datum van het eerste aanbod in de tweede taal, het Nederlands. Gebruik dag, maand, jaar notatie: bv. 18-02-2013. Wanneer geen datum wordt gegeven, maar wel een leeftijd, dan kun je deze invullen bij **LeeftijdT2**.

LeeftijdT2: Noteer hier de leeftijd waarop het kind het eerste Nederlandse (T2) aanbod heeft gekregen. Wanneer datum al is ingevuld hoeft leeftijd niet ingevuld te worden.

BELANGRIJK: Wanneer de datum, waarop het kind in aanraking is gekomen met het Nederlands, niet genoemd wordt is het mogelijk om aan de hand van informatie uit de tekst toch een inschatting te maken. Wanneer je de keuze baseert op (bijvoorbeeld) het moment dat een kind naar *de peuterspeelzaal* of *de basisschool* gaat, dit graag noteren in de **Opmerkingen**.

Bijlage 4: Codeboek

Codeboek voor variabelen in de basis-set voor de cases

Versie 4 door Elise Dusseldorp en Alies Bruinsma

Overzicht variabelen in databestand: Data1CasesBasissetV2.xls

<i>Naam</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Waardes + labels</i>
Student	student die data invoert	1=Alies; 2=Lizelot; 3=Yvonne.
TNOnr	nummer dat op sticker staat	4 cijfers
Gebdat	Geboortedatum kind:	dd-mm-yyyy
Geslacht	Geslacht kind	0=Missing; 1=jongen; 2 = meisje
A1aanw	Afwijking in A1 spraakproductie	0=Missing; 1=Nee; 2=Ja
A1ernst	Ernst van de A1 afwijking	0=ernst is niet bekend; 1=gemiddeld; 2=afwijkend; 3=ernstig afwijkend; 4=zeer ernstig afwijkend;
A1test1	Eerste standaard A1test die is afgenomen	1=TAK klankarticulatie 2=FPO 3=PSV 4=NSVO 5=Hodson en Paden 6=Metaphon articulatie-onderzoek 7=logo-art articulatieonderzoek
A1test2	Tweede standaard A1test die is afgenomen	idem als A1test1
A1test3	Derde standaard A1test die is afgenomen	idem als A1test1
A1test1and	Naam van een eerste andere A1test	STRING
A1test2and	Naam van een tweede andere A1test	STRING

A2aanw	Afwijking in A2 auditieve verwerking / Spraakperceptie	0=Missing; 1=Nee; 2=Ja
A2ernst	Ernst van de A2 afwijking	0=ernst is niet bekend; 1=gemiddeld; 2=afwijkend; 3=ernstig afwijkend; 4=zeer ernstig afwijkend;
A2test1	Eerste standaard A2test die is afgenomen	1=TAK KO; 2=TvK Woordherkenning; 3=Schlichting TTP II, PsW; 4=CELF-4-NL, FB; 5=Nijmeegse Testbatterij AVP; 6=PFB. 7=Schlichting TTP II, AG 8= LDT woordenspan 9= TvK Auditieve synthese I
A2test2	Tweede standaard A2test die is afgenomen	idem als A2test1
A2test3	Derde standaard A2test die is afgenomen	idem als A2test1
A2test1and	Naam van een eerste andere A2test	STRING
A2test2and	Naam van een tweede andere A2test	STRING
A3aanw	Afwijking in A3: grammaticale kennisontwikkeling	0=Missing; 1=Nee; 2=Ja
A3ernst	Ernst van de A3 afwijking volgens het rapport van indicatie	0=ernst is niet bekend; 1=gemiddeld; 2=afwijkend; 3=ernstig afwijkend; 4=zeer ernstig afwijkend;
A3test1	Eerste standaard A3test die is afgenomen	1 = Reynell TTB 2 = Schlichting TTB 3 = TAK ZB 1

4 = TAK ZB 2
 5 = CELF-4-NL, ZB
 6 = CELF-4-NL, BAV
 7=Schlichting TTP, ZO
 8=TAK ZV
 9=CELF-4-NL, ZH
 10=CELF-4-NL, ZF
 11=CELF-4-NL, ZS
 12=RTOS, subtest 3
 13=TAK WV
 14=CELF-4-NL,WS

15=TvK Zinsbouwproductie;

16=TvK Woordvormproductie

A3test1ernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 1

0=ernst is niet bekend;

1=gemiddeld;

2=afwijkend;

3=ernstig afwijkend;

4=zeer ernstig afwijkend;

A3test2 Tweede standaard A3test die is afgenomen

idem als A3test1

A3test2ernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 2

idem als A3test1ernst

A3test3 Derde standaard A3test die is afgenomen

idem als A3test1

A3test3ernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 3

idem als A3test1ernst

A3test4 Vierde standaard A3test die is afgenomen

idem als A3test1

A3test4ernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 4

idem als A3test1ernst

A3test5 Vijfde standaard A3test die is afgenomen

idem als A3test1

A3test5ernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 5

idem als A3test1ernst

A3test1and Naam van een eerste andere A3test

STRING

A3test1andernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 1 and.

idem als A3test1ernst

A3test2and Naam van een tweede andere A3test

STRING

A3test2andernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 2 and.

idem als A3test1ernst

A3test3and Naam van een derde andere A3test

STRING

A3test3andernst Ernst van de A3 afwijking volgens test 3 and.

idem als A3test1ernst

A4aanw Afwijking in A4: lexicaal/

0=Missing;

Semantisch		1=Nee;
2=Ja		
A4ernst van indicatie	Ernst van de A4 afwijking volgens rapport	0=ernst is niet bekend;
2=afwijkend;		1=gemiddeld;
3=ernstig afwijkend;		
4=zeer ernstig afwijkend;		
A4test1	Eerste standaard A4test die is afgenomen	1=Reynell TTB
		2=VTO-TSI
		3=VTO-TSI-Allochtonen
		4= TvK woordenschatproductie
		5=Lexilijst Begrip
		6=PPVT-III-NL
		7=TAK PW
		8=CELF-4-NL, WC R 1 / 2
		9=CELF-4-NL, SR
		10=CELF-4-NL, BAV
		11=TAK ZB 1
		12=TAK ZB 2
		13=CELF-4-NL, ZB
		14=TAK TB
		15=CELF-4-NL, TB
		16=Lexilijst Nederlands
		17=Schlichting TTP, WO
		18=CELF-4-NL, AW
		19=TAK WO
		20=CELF-4-NL, DW
		21=Schlichting TTP II, VT
		22=TAK VT
		23=CELF-4-NL, WC E 1 / 2
		24=CELF-4-NL, WC T 1 / 2
		25=CELF-4-NL, WA

26=RAKIT

verteltaak

27=RAKIT ideeënproductie

A4test1ernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 1	0=ernst is niet bekend;
	1=gemiddeld;	
	2=afwijkend;	
	3=ernstig afwijkend;	
	4=zeer ernstig afwijkend;	
A4test2	Tweede standaard A4test die is afgenomen	idem als A4test1
A4test2ernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 2	idem als A4test1ernst
A4test3	Derde standaard A4test die is afgenomen	idem als A4test1
A4test3ernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 3	idem als A4test1ernst
A4test4	Vierde standaard A4test die is afgenomen	idem als A4test1
A4test4ernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 4	idem als A4test1ernst
A4test5	Vijfde standaard A4test die is afgenomen	idem als A4test1
A4test5ernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 5	idem als A4test1ernst
A4test1and	Naam van een eerste andere A4test	STRING
A4test1andernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 1 and.	idem als A4test1ernst
A4test2and	Naam van een tweede andere A4test	STRING
A4test2andernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 2 and.	idem als A4test1ernst
A4test3and	Naam van een derde andere A4test	STRING
A4test3andernst	Ernst van de A4 afwijking volgens test 3 and.	idem als A4test1ernst
A5aanw	Afwijking in A5: pragmatiek	0=Missing;
	1=Nee;	
	2=Ja	
A5ernst	Ernst van de A5 afwijking	0=ernst is niet bekend;
	1=gemiddeld;	
	2=afwijkend;	
	3=ernstig afwijkend;	
	4=zeer ernstig afwijkend;	
A5test1	Eerste standaard A5test die is afgenomen	1=NNST
		2=CIO
		3=communicatieProfiel-Z
		4=DISCO
		5=N-CDIs
		6=EPV

		7=CCC-2-nl
		8=ComVoor
A5test2	Tweede standaard A5test die is afgenomen	idem als A5test1
A5test3	Derde standaard A5test die is afgenomen	idem als A5test1
A5test1and	Naam van een eerste andere A5test	STRING
A5test2and	Naam van een tweede andere A5test	STRING
Diagass	Diagnose ASS (autisme) bij kind gesteld	0=Missing; 1=Nee; 2=Ja.
DatumSO	Datum waarop indicatie speciaal onderwijs is toegekend	dd-mm-yyyy
Datumlog	Datum aanvang logopedie:	dd-mm-yyyy
Leeftlog	Leeftijd kind in maanden bij aanvang logopedie	NUMERIEK
IQtest	Standaard IQ test die is afgenomen	1= SON 2 ½ - 7 2= SON 6 – 40 3= SON 5 ½ - 17 4= WNV (Wechsel) 5= WISC
IQtestand	Naam van andere IQtest die is afgenomen	STRING
IQtot	Totaal IQ-score	0=Missing
	Tussen 50-150: exacte IQ score	
	200= IQ > 100 (indien exacte waarde ontbreekt, maar er staat wel > 100)	
IQperf	Score op subtest Performaal	NUMERIEK
IQreden	Score op subtest Redeneer	NUMERIEK
IQverbaal	Score op subtest Verbaal	NUMERIEK
FamAanw	Spraak-taalachterstand of autisme (ASS)0 = onbekend in familie aanwezig	1 = nee 2 = ja
FamGraada	Graad van eerstgenoemd familielid met achterstand (=familielid a)	1 = 1 ^e graad 2 = 2 ^e graad

		3 = 3 ^e graad
	4 = neef/nicht (kind van oom of tante)	
Soorta1	Eerste soort achterstand voor familielid a	1 = Taal 2 = Spraak 3 = Lezen 4 = Spellen 5 = Autisme (ASS) 6 = Dyslexie
Soortb2	Tweede soort achterstand voor familielid a	idem als Soorta1
FamGraadb	Graad van tweede genoemd familielid	idem als FamGraada
Soortb1	Eerste soort achterstand voor familielid b	idem als Soorta1
Soortb2	Tweede soort achterstand voor familielid b	idem als Soorta1
FamGraadc	Graad van derde genoemd familielid	idem als FamGraada
Soortc1	Eerste soort achterstand voor familielid c	idem als Soorta1
Soortc2	Tweede soort achterstand voor familielid c	idem als Soorta1
Bervad	Beroep van vader	STRING
Bermoed	Beroep van moeder	STRING
NT2	Meertaligheid aanwezig	0=Missing 1=Nee; 2=Ja.
T1a	Wat is eerste niet-Nederlandse taal van meertalig kind?	0=onbekend;
	1=Turks;	
	2=Marokkaans;	
	3=Surinaams;	
	4=Engels;	
	5=Chinees;	
	6=Pools;	
T1a_and	Wat is eerste niet-Nederlandse taal, niet genoemd in het rijtje van T1a	STRING
T1b	Wat is tweede niet-Nederlandse taal van meertalig kind?	idem als T1a
T1b_and	Wat is tweede niet-Nederlandse taal,	

niet genoemd in het rijtje van T1b		STRING
DatumT2	Datum waarop het kind voor het eerst in in aanraking is gekomen met T2 (=NL)	dd-mm-yyyy
LeeftijdT2	Leeftijd in maanden eerste aanbod T2 (=NL)	Numeriek
Opmerking	Opmerking relevant voor dit kind	STRING